

Hoogproductief in Brazilië

Dankzij een stevig bemestingsregime, een intensief rantsoen en een hoge melkproductie lukt het Marius en Koosje Bronkhorst om veel melk per hectare te produceren. De vruchtbare rode grond in Brazilië zorgt ervoor dat ze zelfvoorzienend zijn in ruwvoer, ondanks een productie van 45.000 kg melk per hectare.

TEKST JAAP VAN DER KNAAP

Veel melk produceren per hectare levert hier nu eenmaal het meeste op.' Het lijkt wel of melkveehouder Marius Bronkhorst in Brazilië zich er bijna voor verontschuldigt dat hij afgelopen jaar maar liefst 45.000 kg melk per hectare heeft geproduceerd. Ondanks die torenhoge productie was het bedrijf voor ruwvoer nagenoeg nog zelfvoorzienend ook. 'Ik denk dat ik ongeveer 10 procent aan voer moet bijkopen, en dan gaat het vooral om tarwestro en haverhooi', zo stelt Bronkhorst. 'Maar we boeren hier dan ook op erg vruchtbare grond. Dit jaar haalden we per hectare gemiddeld zeker meer dan 100 ton gewas. Dan kun je ook veel melk per hectare produceren.'

Geen bedrijfsopvolger, toch investeren

Marius Bronkhorst (60) boert samen met zijn vrouw Koosje (59) in de Braziliaanse gemeente Arapoti. Arapoti is de jongste van de drie zogenoemde ABC-kolonies in Brazilië. Dat zijn kolonies in landbouwgebieden in de staat Paraná die in de vorige eeuw door Nederlandse emigranten zijn gesticht. In de jaren zestig arriveerden in Arapoti de eerste

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Marius en Koosje Bronkhorst
plaats	Arapoti
aantal koeien	420
grondgebruik	90 hectare
intensiviteit	45.000 kg melk/ha
aantal medewerkers	11
jaarproductie per koe	11.500 3,5% vet 3,2% eiwit

Het bedrijf ontwikkelde zich gestaag verder, maar vooral sinds 2011 is er flink geïnvesteerd in gebouwen en groei.

‘Toen duidelijk werd dat onze kinderen geen interesse hadden, hebben we overlegd wat we zouden doen. We waren nog te jong om te stoppen, maar we beseften dat dit bedrijf wel ons pensioen is’, vertelt Marius. ‘Daarom hebben we besloten om het bedrijf klaar te maken voor de toekomst door het efficiënter in te richten en de focus te leggen op groei. We willen hier uiteindelijk 600 koeien gaan melken.’

Bronkhorst is zichtbaar blij met de keuze om toch het bedrijf verder te blijven ontwikkelen. ‘Nieuwbouw geeft weer nieuwe energie. Ik merk het aan alles, ik ben echt nog dagelijks met veel plezier melkveehouder.’

emigranten en onder hen de ouders van Marius. Het bedrijf van Bronkhorst ligt op een hoogte van 950 meter en de rode grond, die toen nog niet zo vruchtbaar was als nu, werd door Marius' vader ontgonnen nadat ze in 1962 waren geëmigreerd vanuit Lexmond. Inmiddels beslaat het bedrijf 90 hectare, gelegen in een opvallend mooi blok van 900 meter bij 1000 meter. Bronkhorst houdt er 750 stuks vee, waarvan nu 420 melk- en kalfkoeien. De gemiddelde 365 dagenproductie ligt op 11.500 kg melk met 3,5 procent vet en 3,2 procent eiwit en wordt gerealiseerd met behulp van elf medewerkers. ‘Tot tien jaar geleden stond ik zelf nog in de melkput’, aldus een nog altijd gedreven Marius.

Ondanks het gebrek aan een opvolger werd er afgelopen jaren flink uitgebreid. ‘Onze vier kinderen hebben andere ambities’, legt Koosje uit, die in 1981 vanuit Renkum emigreerde en trouwde met Marius. ‘We zijn gestart op een grupstal’, zo haalt ze herinneringen op. In 1990 werd de grupstal vergroot en kwam er een melkleiding voor 170 koeien. ‘In 2004 bouwden we de ligboxenstal met dubbel zes visgraatmelkput en molken we samen de 175 koeien.’

Onderbezetting bij vaarzensgroep

Afgelopen zes jaar verrezen er drie nieuwe ligboxenstallen en maakte de visgraatmelkstal plaats voor een 32 stands GEA-melkstal met snelwisselsysteem. De melkstal is de blikvanger van het bedrijf en vanaf een balustrade zijn de werkzaamheden goed te volgen. Vier melkers verzorgen er nu dagelijks drie melkbeurten. ‘Voor mij is het werk uit handen willen en uiteindelijk moeten geven het lastigste van de groei van het bedrijf’, zo erkent Marius Bronkhorst, wanneer hij de werkzaamheden van de melkers aanschouwt. ‘Ik moest leren om verantwoordelijkheden van werkzaamheden die ik jarenlang zelf heb gedaan, over te geven. Dat valt niet altijd mee.’

Bronkhorst kan aanspraak doen op een vaste kern van gemotiveerde medewerkers, waarvan er twee al meer dan zeventien jaar in dienst zijn. Alleen het verloop onder de melkers blijft nog te groot. De melkers molken dan ook tot vorig jaar in de dubbel zes visgraat en om de 300 koeien te melken waren ze per dag zestien uur bezig. Met de nieuwe melkstal is de klus voor het huidige aantal koeien geklaard in drie melkbeurten van drie uur door twee melkers per melkbeurt.

De meest recente uitbreiding is een aparte stal die plaats biedt aan een groep van 96 vaarzen. De stal is een kopie van de andere stallen, op het aantal ligboxen na. De vaarzenstal heeft drie rijen ligboxen, de andere stallen hebben er twee. 'We streven bij de vaarzen naar een onderbezetting bij het aantal ligboxen. De vaarzen moeten echt de gelegenheid hebben om altijd een rustplaats te vinden. Ik weet zeker dat we dat straks terug gaan zien in een hogere melkproductie', motiveert Bronkhorst zijn keuze.

Intensief voeren en bemesten

Naast de vaarzengroep werkt Bronkhorst met een groep verse koeien, een hoogproductieve groep en een laagproductieve groep koeien. Alle groepen krijgen dezelfde voermiddelen, alleen in andere verhoudingen, gemengd in een 6 kuubs-voermengwagen twee keer per dag vers voor het voerhek. Zo krijgen de hoogproductieve koeien (goed voor 41 kg melk per koe per dag) 33 kg snijmais, 6,5 kg kuil van zwarte haver, 9 kg krachtvoer (met 20 procent eiwit), 2 kg katoenpitten, 1,6 kg sojaschroot, 0,6 kg hooi en 1 kg citruspulp.

Het krachtvoeraandeel is groot en opvallend is dat Bronkhorst soja en eiwit in het krachtvoer aankoopt en niet zelf teelt. 'Het telen van ruwvoer in dienst van mijn koeien levert nu eenmaal meer op', zo rekent Bronkhorst voor. 'We boeren intensief. Dan kun je beter zorgen dat je optimaal ruwvoer teelt en krachtvoer aankoopt.' Met het optimaal telen doelt hij op een juiste bemesting en het gezond houden van de bodem. 'We hebben nauwelijks regels over bemes-

tingsnormen, we kunnen dus bemesten wat nodig is.' Dat start vlak voor de maisteelt met het uitrijden van alle beschikbare drijfmest op het maisland. Dat komt neer op een slordige 65 kubieke meter per hectare. Tijdens en na het zaaien van de mais komt daar nog 170 kg stikstof en 86 kg fosfaat bij. 'Als de mais 10 centimeter hoog is, zaaien we nog breedwerpig 180 kg kali per hectare. Kali toedienen bij de rijenbemesting kan niet, omdat dat de beginontwikkeling remt', zo weet Bronkhorst.

Omdat sorghum op dezelfde dag gezaaid wordt als de mais geogst wordt, is er geen tijd voor een gift drijfmest. Bronkhorst bewerkt het land zo min mogelijk om uit- en afspoeling te voorkomen. Tussen de teelten wordt het land niet geploegd en er wordt na een ondiepe bewerking meteen gezaaid in de oude stoppel. Dat zorgt er wel voor dat Bronkhorst eens in de vijf jaar gips strooit. 'Door de minimale bewerking blijven meststoffen boven in de bouwvoor. Als je gips strooit, zorg je ervoor dat je fosfaat uit de mest op grotere diepte brengt en beter opneembaar maakt voor de plant', zo legt hij uit.

Voor de teelt van gras en luzerne is het klimaat minder geschikt. De beschikbare grasrassen missen volgens Bronkhorst kwaliteit voor een hoge melkproductie. Bij luzerne blijven de opbrengsten achter, waardoor de teelt te duur wordt en de zomers zijn te droog voor grasrassen als Engels raaigras. Toch lopen de droge koeien en pinken overdag buiten in een groene weide. 'Ze lopen buiten voor beweging op een weide met het grasras Tifton. Dat is een ras dat je moet planten en dat goed tegen droogte kan. Het is speci-

De 32 stands-melkput is de blikvanger van het bedrijf en draait 9 uur per dag

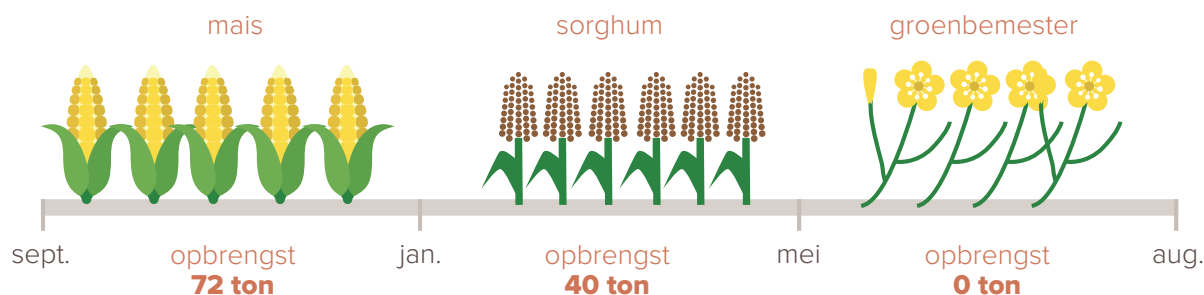
Drie gewassen per jaar levert hoge productie

Per hectare zijn vanwege het groeizame klimaat jaarlijks drie teelten mogelijk. Op 72 hectare teelt Bronkhorst mais, sorghum en

zwarte haver. Om de bodem vruchtbaar te houden wisselt hij de teelten af met een groenbemester. Op de helft, 36 hectare, groeit het

ene jaar mais, sorghum en groenbemester, op de andere 36 hectare is dat mais, groenbemester en zwarte haver.

PERCEELHEFT 1 (36 HA)

PERCEELHEFT 2 (36 HA)

fiek voor weidegang, het is minder geschikt om alleen te maaien', vertelt Bronkhorst.

Grote melkprijschommelingen

Met een dagproductie van 33 kg melk ligt de productie op een hoog niveau. 'We moeten ons geld volledig verdienen met melken. Dan moet je ook alles uit de koe halen wat erin zit', aldus Bronkhorst. De inzet van gesekst sperma – nagenoeg alle genetica neemt hij af van CRV Lagoa – zorgt voor veel jongvee. Dat draagt bij aan het groeien van de veestapel vanuit eigen fok en ruimte voor verkoop.

Toch staat momenteel het gebruik van gesekst sperma op een lager pitje. 'We hebben zelf vee genoeg en de huidige melkprijs motiveert veehouders niet om koeien te kopen', zo schetst Bronkhorst de situatie. 'Vorig jaar juni lag de melkprijs op 42 eurocent, deze zomer op 32 eurocent. Ik heb niet eerder zo'n grote schommeling in melkprijs binnen een jaar meegemaakt.'

Volgens Bronkhorst is de slechte economie in het land de oorzaak. 'We melken vooral voor de binnenlandse markt. De consumptie van zuivel is door de afgenomen koopkracht met 11 procent gedaald. Dat heeft

een flinke impact op de melkprijs', aldus Bronkhorst, die duidelijk de marktontwikkelingen goed in de gaten houdt. 'Maar als de economie weer aantrekt, is de zuivelsector een van de eerste sectoren die profiteert. Dan zijn ook wij er klaar voor.' |

Fotoserie bedrijfsgebouwen Bronkhorst

Afgelopen zes jaar verzezen er meerdere stallen op het bedrijf van Marius en Koojsje Bronkhorst. Een fotoserie brengt de diverse bedrijfsgebouwen in beeld.

[▶ Fotoserie op **veeteelt.nl**](#)